

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Nasnanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 271.

V Ljubljani, v ponedeljek 25. novembra 1889.

Letnik XVII.

Deželni zbor kranjski.

Štirinajsta seja dne 20. novembra.

(Dalje)

Poslanec Kersnik poroča v imenu upravnega odseka o prošnji občin Turjak in Želimlje za uvrščenje nove ceste čez Pijavo gorico med okrajne ceste ter nasvetuje, naj se naroča dež. odboru, da stvar preiskuje in o vseh svojih poizvedovanj poroča v prihodnjem zasedanju. Obvelja.

Dalje poroča poslanec Kersnik o prošnji občin Turjak, Lužarje in Ulaka za uvrščenje občinske ceste Knsj-Karlovica med okrajne ceste ter nasvetuje, naj se naroča deželnemu odboru, da poizveduje in poroča v prihodnjem zasedanju.

Poslanec Višnikar pravi, da tu ni treba več poizvedovati, ker stvar je dovolj preiskana.

Poslanec Detela priznava važnost te ceste, a upravni odsek je mnenja, da se cesta pregleda in naredi proračun.

Poslanec Višnikar odgovarja, da na ta način stvar ne bode nikoli rešena, ker poizveduje se že 15 let in so bile že tri komisije na lici mesta.

Poslanec Pakiž poudarja, da ni treba odlagati, ker občina turjaška je svoj del stroškov že pripravila. Pri glasovanju je obveljal predlog upravnega odseka.

Poslanec Povše poroča o potrebi načrta postave o povzdigi reje goveje živine:

Slavni deželni zbor:

Po nalogu upravnega odseka mi je čast poročati o načrtu zakona o povzdigi reje goveje živine. Ne bode mi treba biti obširnemu v utemeljevanju tega predloga, ker o tem vprašanju bavila se je ta slavna zbornica že večkrat in prav v lanskem zasedanju izrekla je ter naročila deželnemu odboru, da predloži deželnemu zboru ta načrt zakona, ki ima pripomoči k zboljšanju naše goveje živine.

Bil je zakon v tak namen že pred 10 leti sklenjen in proglašen, a izvrševal se ni in ležal je le v prahu arhivov, kakor tudi ni bilo drugače pri-

čakovati, ker sklenjen je bil tako, da je z določbami v § 6. naravnost napravil iluzorično sleherno izvedbo. V tej določbi izrečeno je namreč bilo, da ako je več kakor polovica živinorejcev zadovoljna, takrat se kupi plemenski bik na skupne troške. Prav tako je imel takratni zakon določilo, da ima vsaka občina svojo komisijo, ki določuje o sposobnosti plemenskih juncev. Da je taka določba pri takih malih občinah, kakoršnih je pri nas tako veliko število, neizvedljiva že radi tega, ker ni najti v to sposobnih in tudi dovolj neodvisnih mož, mora pač sleherni priznati.

V tem načrtu pa ima § 3. take določbe, da ima vsaka občina dolžnost potrebno število bikov, plemenjakov kupiti in vzdržavati in da ima županstvo troške v to razdeliti na vse živinorejce, kateri ne redé svojih bikov-plemenjakov.

V § 7. pa je določeno, da se za vsak sodni okraj imenujejo od deželnega odbora poleg načelnika c. kr. okrajnega glavarstva v posebno okrajno komisijo možje veščaki, vzgledni živinorejci, ki so tudi dovolj neodvisni in samostalni v svoji razsodbi.

S tem novim zakonom bo tedaj mogoče dejansko pospešiti rejo naše goveje živine, ki je ravno za našo deželo tolike imenitnosti, ker v njej založen je velikansk kapital kmetijskega premoženja, kar naj sledeče številke pojasnijo.

V vsej deželi je 1165 bikov, katere cenim po 100 gld. = 116.500 gld., 86.652 krav, katere cenim po 50 gld. = 4.322.600 gld., 55.642 volov, katere cenim po 100 gld. = 5.564.200 gld., 20.012 telet do 1 leta, katere cenim po 20 gld. = 400.240 gld., 3262 bikov (od 1—3 let) po 50 gld. 163.100 gld., 29.185 telic (od 1—3 let) po 40 gld. = 1.167.400 gld., 29.372 telic (od 1—3 let) po 50 gld. = 1.468.600 gld., skupaj 13.202.640 gld.

Ako vzamemo v račun le 1/4 del vrednosti višje, vidimo, da goveja živina v naši deželi reprezentuje lepo glavnicu nad 16 milijonov goldinarjev, in tako narodno premoženje je pač vredno, da ga

varujemo in skrbno skušamo zboljšati, ker v njem nahajamo še vir, iz katerega moremo z umnostjo in marljivostjo si večjih dohodkov dobiti. Ako se nam posreči, da zboljšamo stanje goveje živine le toliko, da bi nam sleherná krava na leto le 5 gld. več donášala, kar je pač silno malo zahtevano, da bi se vsak vol v vrednosti zvišal za 10 gld., da bi mlada živina se zboljšala v letu le za 5 gld., razvideti moremo, da bi od 86.452 krav po 5 gld. več dobili na leto 432.260 gld., od 55.642 volov po 10 gld. več dobili na leto 556.420 gld., od 64.000 mlade živine po 5 gl. več dobili na leto 320.000 gl., torej v letu 1.308.680 gld., in vsak gospodar mi mora pritrčiti, da toliko je pač tudi z malim naporom mogoče istinito doseči in še le z modro in skrbno izvršbo tega zakona bo se naša goved dokaj zboljšala; pomislimo le, kako slabi in nesposobni plemenjaki se rabijo za plemenitev. A ne dovolj, da so slabi, tudi dokaj premalo jih je. Vse dežele, sloveče po svoji lepi govedoreji, računijo, da na 100 krav treba vsaj enega plemenskega bika, in poglejmo, kako je gledé tega po naši deželi.

V okraju Ribnica pripada enemu plemenskemu biku 154 krav, v okraju krškem 155, v okraju Metlika 159, v okraju Mokronog 165, v okraju Litija 168, v okraju Senožeče 168, v okraju Radeče 172, v okraju Trebnje 228, v okraju Postojina 233, v okraju Bistrica 252, v okraju Kočevje 253, v okraju Vel. Lašče 288, v okraju Lož 297 in v okraju Črnomelj 350 krav.

Vsi ti okraji tedaj nikakor ne zadostujejo poglavitnemu pogoju umne in vspešne govedoreje.

Ne bom navajal velike narodno-gospodarske zgube, katere imajo naši govedorejci po nedostatnosti plemenskih bikov, ker preobširen bi bil. Le to naj navajam, koliko zgube da trpé zaradi prepozne oplemenitve že po poznejem teletanji in s tem o poznejši obilniši molži.

Naša dežela ima že po svoji naravi iskati prav v govedoreji svojo pomoč, kakor je že sedaj faktično,

LISTEK.

Strašno maščevanje.

(Spisal Nikolaj Vasiljevič Gogolj.)

III.

Pristava Danilova je mej dvema gorama v ozkej dolini, vodečej k Danjpru. Néma visokih pohoštov; hiša njegova je na vid kakor drugih kozakov in v njej je jedna izba; pa stanuje tam on, žena njegova, stara služnica in deset krepkih dečkov. Okrog sten na vrhu so hrastove police; gosto stojé na njih skledé in piskri za na mizo; mej njimi so tudi srebrne kupice in skedelice, opravljene v zlato, darovi in dobitki iz vojne; niže visé drage muškete, sablje, piščali, kopja; z voljo ali nevoljo je prišlo vse to od Tatarov, Turkov in Ljahov; brez nič tudi néso praporcei; gledé na nje se je Danilo spominjal kakor po znamenjih svojih bojov; zdolaj pod steno je hrastova klop, gladko iztesana; poleg nje, pred posteljo, visi zibel na vrviceh, prodetih v obroč, zavita s plahto; po vsej izbi je gladko zbita in zmazana glina. Na klopi spi z ženo gospod Danilo, na postelji stara služnica, v zibeli teši se in aja-tutaja malo dete, po tlaku izbinem nočujejo dečki. Saj kozak rajši spi na gladki zemlji na jasnem: ni mu

treba ne blazine ne pernice, podtakne si pod glavo svežega sena in se svobodno stegne po travi; prijetno mu je pogledati, vzbudivšemu se sredi noči, na visoko nebo, z zvezdami zasejano in stresti se nočnega hladu, prinašajočega svežost kozaškim koščicam; ako mu ni kaj prav v spanji, zapali si pipo ter se zavije krepkeje v topli kožuh.

Pozno vzbudi se Buruljbaš radi večerajšnjega veselja in vzbudivši se usede se na konec klopi ter začne brusiti novo, zamenjeno turško sabljo; gospa Katarina začne vezti z zlatom svileni robec. Kar vstopi Katarinin oče, razsrden, čmeren, z zamorsko pipo v zobéh, pristopi h hčeri in jo začne osorno izpraševati: Kaj je vzrok temu, da se je vrncla tako pozno domov?

„Za take reči, tast, ne izprašuj nje, ampak mene! Ne žena, ampak mož odgovarja. Pri nas je že takó, ne srdi se!“ reče Danilo, ne ostavivši svojega dela: „mogoče da v drugih nevernih zemljah tega ni — jaz ne vem.“

Rudečica stopi na temno obličje tastovo in oči se mu divje zablesté. „Kdo pa naj gleda na svojo hčer, ako ne oče!“ godrnja on zá se. „No, jaz tebe vprašam, kje si se vlačil do pozne noči?“

„Glej to delo, dragi tast! Na to ti jaz rečem, da sem odšel že davno od teh, katere babe povijajo. Vem, kako je sedeti na konji; umem držati v

rokah tudi ostro sabljo; še kaj umem... umem tudi nikomur odgovoriti o tem, kar delam.“

„Vidim, Danilo, vem, da želiš prepira! Kdor se skriva, ta gotovo néma na umu dobrega dela.“

„Misli zá-se, kar hočeš, reče Danilo: mislim tudi jaz zá-se. Hvala Bogu, niti v jednem nečastnem poslu še nésem bil; vselej sem stal za svojo vero in očevino; ne tako, kakor se vlačijo drugi klateži, Bog vedi kod, koder se bijó verniki na smrt, a poslej némajó pobirati ni vsejanega žita. Takih bi bilo treba poredoma vprašati, kje se klatijo.“

„E, kozak! veš li ti... jaz streljam slabo, vsakega za sto sežnjev zadene moja kroglja sreé; a udarim se tudi nezavidno: od človeka ostanejo kosovi, mehkejši ko pšeno, iz katerega kuhajo kašo.“

„Jaz sem gotov“, reče gospod Danilo, ročno prekrizavši zrak s sabljo, kakor bi vedel, na koga jo je zavihtel.

„Danilo!“ zakriči glasno Katarina, ugrabivši ga za roko in obvisevši na njem: „spomni, se norec, poglej na koga dvigaš roko! Oče, tvoji lasje so beli kakor sneg, a ti si se razsrdil, kakor nerazumen mladeneč!“

„Žena!“ zakriči grozno Danilo: „ti veš, da jaz ne ljubim tega; glej svoje babje delo!“

(Dalje sledi)

kar nam kažejo sledeče številke: v vsi Avstriji šteje se na 1000 prebivalcev 367 glav govede, pri nas na Kranjskem pa na 1000 prebivalcev 467 glav govede, na Primorskem (Istri) na 1000 prebivalcev 180 glav govede. Prav tako je na Kranjskem na 100 oralov zemlje 13 glav govede, v Istriji na pr. pa na 100 oralov zemlje le 2 glavi govede.

Še enemu morebitnemu ugovoru, to je, da je le odveč s takimi strogimi zakoni siliti govedorejce, bi rad dostavil odgovor v pojasnilo. To mi pomaga naredba c. kr. vlade zaradi konjereje. Veliko žrtvuje za cesarske žrebce, in po zakonu smejo se le taki žrebci spuščati, ki so od posebne deželne komisije pregledani in potrjeni. Tej strogi naredbi pa se ima naša dežela tudi zahvaliti, da se je nje konjereja zdatno povzdignila in da našim konjerejem prihajajo boljši dohodki iz te reje, kakor se o tem moremo prepričati osebno po Gorenjskem.

Če torej za 21.957 konj, in toliko jih je v naši deželi, kateri, če cenimo enega k drugemu po 100 gl., reprezentujejo vrednost 2.195.700 gl., je bilo umestno s takimi zakoni skrbeti, pač je naša govedoreja, ki je tolike važnosti za nas, vredna enake skrbi, zato v imenu gospodarskega odseka prosim ter stavljam nasvêt:

Slavni deželni zbor naj predložen načrt zakona ustavno potrdi.

Načrt zakona, ki je bil vsprejet, se glasi:

Zakon

z dne . . . . .

veljaven za vojvodino Kranjsko, o povzdigi réje goveje živine.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem takó:

§ 1. Za plemenitev tuje živine se sme bik rabiti samo tedaj, kadar je krepke, plemenitvenemu namenu in živinskemu plemenu, ki se nahaja v deželi, primerne postave, kadar je zdrav in najmanj 1½ leto star in ga posebna komisija spozna za ploditev dobrega.

§ 2. V posameznih občinah morajo biti biki, pripravni, da se smejo rabiti za plemenitvene namene, tako razdeljeni, da pride na vsakih 100 plemenskih krav in telic najmanj po jeden bik plemenjak.

§ 3. Vsaka občina ima dolžnost, za živino, nahajajočo se v nje ozemlji, potrebno število bikov plemenjakov sama nakupiti in vzdrževati, v kolikor ne zadostujejo za to živino rabljeni zasobni biki plemenjaki, ki so v občini.

Stroške za nakup in vzdrževanje občinskih bikov plemenjakov mora, v kolikor za njih pokritje ne zadostujejo iz njih porabe izvirajoči prejemki (junčevina), potem morebiti iz javnih zakladov dovoljene podpore in drugi dohodki, porazdeliti občinski zastop na vse živinorejce, kateri ne redé svojih bikov plemenjakov, v kolikor se niso med seboj drugače dogovorili, po vsako leto posebej zračunjenem številu plemenskih krav in telic, in župan mora iztirjati te stroške kakor občinske priklade.

§ 4. Dve ali več občin istega političnega okraja se sme po sklepu svojih zastopov s privolitvijo političnega okrajnega oblastva v porabo skupnih pripravnih bikov plemenjakov združiti, ako ni iz krajnih ozirov zoper to nobenega zadržka.

Število potrebnih bikov plemenjakov se ravna v takem slučaju po številu plemenskih krav in telic (§ 2.), ki se nahajajo v ozemlji združenih občin.

§ 5. Kadar v občini število takih krav in telic ne doseže 50 glav, tedaj mora to občino, ako v nji za nje živino ni nobenega za pleme primerne bika, politično okrajno oblastvo, zaslišavši poprej želje občinskega zastopa, odkazati kaki sosedni občini v skupno porabo bikov plemenjakov, katerih število bode, ako je treba, pomnožiti (§ 2.) zaveznostjo, k dotičnim stroškom primerno doprinašati (§ 3.), in pusteč odprto pritožbo, katero je v 14 dneh vložiti na politično deželno oblastvo.

To oblastvo mora pred svojo razsodbo zaslišati deželni odbor o pritožbenem predmetu.

§ 6. Število v posameznih občinah nahajajočih se plemenskih krav in telic mora, da se določi zanje potrebno število bikov plemenjakov, politično okrajno oblastvo vsako leto ustanoviti na podstavi poprej natanko presojenih izkazov, katere mu z napovedjo dotičnih posestnikov vred predložé župani meseca januarija.

Predlagaje te izkaze mora župan naznaniti tudi število v občini se nahajajočih bikov plemenjakov, ki se bodo najbrž spuščali tekom leta, in njih posestnike.

§ 7. Da se razsodi, če so biki dobri za plemenitev, morajo jih njih posestniki (privatni posestniki ali občine) vsako leto pripeljati pred komisijo, katera se določen in poprej primerno razglašen dan zbere v glavnem kraji vsakega sodnega okraja in, ako se zaradi daljave posameznih občin spozna za potrebno, dogovorno z zastopi dotičnih občin, tudi v drugih krajih istega okraja.

Ta komisija mora biti sestavljena iz načelnika političnega okrajnega oblastva, oziroma iz župana mestne občine s svojim statutom, kateri je izročeno politično uradno poslovanje, ali iz njegovega namestnika kot načelnika, iz dveh zvedenih živinorejcev in iz živinskega zdravnika ali drugega veščaka.

Komisijine ude, razven načelnikov, kakor tudi njih namestnike imenuje za vsak politični okraj deželni odbor, zaslišavši poprej osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe, na dóbo treh let.

§ 8. O tem, je li bik dober za pleme, razsodi komisija na podstavi javno izvršene preiskave konečno veljavno z večino glasov.

Kadar se bik spozna za dobrega, mora komisija v ta namen, da se rabi za plemenitev, njega posestniku brezplačno izdati dopustni list (licenco), kateri je veljaven dotlej, dokler komisija ne spozna za potrebno, da se pripelje dotični bik znova prednjo, da razsodi o njega nadaljni pripravnosti.

Komisija mora nadalje o bikih, spoznanih za pripravne, spisovati poseben zapisnik in njih stajališča vsako leto v obsežji odkazanega ozemlja razglasiti na način, navaden v tistem kraji.

§ 9. Vsak komisijni ud je opravičen, vsako leto, kadar se dajejo dopustila, sprožiti besedo o svojih posebnih opazkah gledé na rejo goveje živine dotičnega okraja.

Te opazke je s pripomenki vred, katere morebiti dodajo ostali komisijni udje in načelnik, sprejeti v zapisnik, ki se piše pri dopuščevalni komisiji. Ta zapisnik je potem vposlati deželnemu odboru, da ga dá na znanje deželni vladi in osrednjemu odboru c. kr. kmetijske družbe.

§ 10. Stroške dopuščevalne komisije je na živinorejce tistih občin, za katere se je komisija sešla, da preišče bika plemenjake, razdeliti po meri določeni v § 3.

Kadar se snide komisija v isti namen na prošnjo posameznih posestnikov plemenskih bikov razven določenega časa, plačati morajo oni sami dotične stroške.

§ 11. Kdor svojega bika rabi ali daje rabiti za plemenitev tuje živine brez predpisane preiskave in dovolitve, zapade za vsak slučaj posebej glóbi od dveh do desetih goldinarjev.

§ 12. Biki plemenjaki se ne smejo spuščati večkrat nego dvakrat na dan in samo v presledkih po najmanj 6 ur.

Prestopek tega določila je kaznovati z glóbo od jednega do petih goldinarjev.

§ 13. Vsak posestnik dopuščenega bika mora o kravah in telicah, na katere je bil spuščan, spisovati zapisnik (spuščalni zapisnik) po priloženem vzorci, kateri mora komisijnim udom na njih zahtevo pokazati na vpogled.

Bikov posestnik je zajedno dolžan lastnikom krav in telic, na katere je bil bik spuščan, na zahtevo brezplačno dati potrdilo (spuščalni list) o izvršenem skoku.

Jednake dolžnosti ima tudi tisti, kateremu je bil izročén dupuščen občinski bik plemenjak (§ 3.), da ga redi.

Nedostatno spisovanje spuščalnega zapiska se kaznuje z globo jednega do petih goldinarjev.

§ 14. Mlado živino nad pol leta staro, je v hlevu in na paši kolikor je možno, ločiti po spolu.

§ 15. Telice se pred prvo izmeno zob ne smejo pripuščati k biku.

Prestopki tega določila je kaznovati z globo dveh do desetih goldinarjev.

§ 16. Govejo živino pasti skupaj s preišči je prepovedano pod globo od jednega do petih goldinarjev.

§ 17. Nobeno tele se ne sme zaklati pod starostjo štirih tednov in predno ima vse predne mlečne zobe. Izjeme od tega sme v slučaju dokazane potrebe dovoliti župan, ki izdá za to dopustni list.

Zoper ta predpis izvršeno klanje je kaznovati z globo od dveh do desetih goldinarjev za vsako tele.

Isti kazni zapade, kdor zoper ta predpis zaklano tele kupi ali posreduje njega prodajo.

§ 18. Namakanje lanu ali konopelj v vodah, določenih za napajanje živine, kakor sploh vsaka

njih onesnažba s tvarinami, ki so živini škodljive, prepovedano je pod globo jednega do desetih goldinarjev.

§ 19. Hleve za govejo živino je narejati po določilih § 33., oziroma § 72. pod 5 stavbinskega reda za vojvodino Kranjsko z dné 25. oktobra 1875., drž. zak. št. 26.

§ 20. Zvrševati kazenska določila tega zakona pristaje v izročénem področji po določilih § 58. občinskega reda županu tiste občine, v kateri je bil prestopek storjen.

Gledé prestopkov storjenih v ozemlji mestne občine Ljubljane zvršuje kazensko pravico magistrat (§ 70. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano).

§ 21. Izterjane globe se stekajo v ubožni zaklad iste občine, v katere ozemlji je bil storjen prestopek.

Kadar globe ni možno izterjati, izpremeniti jo je v zaporno kazen. Pri tem se za globo do petih goldinarjev prisodi zapora do 24 ur, nikoli pa pod 6 ur.

§ 22. Zarad zastarenja se ne smejo v tem zakonu omenjeni prestopki več preiskovati in kaznovati, ako se zoper prestopnika ni v treh mesecih od dneva storjenega kaznjivega dejanja vpotila preiskava.

§ 23. Ta zakon stopi v veljavnost z dnevom svoje razglasitve, in s tem dnevom izgubi svojo veljavnost zakon z dné 16. februarja l. 1879., dež. zak. št. 11.

§ 24. Mojima ministroma za poljedelstvo in za notranje stvari je naročeno izvršiti ta zakon.

(Dalje sledi.)

Kupčija z ljudmi v — Evropi.

III.

Koliko teh deklic pogine na tujem v suženjstvu, iz kojega se še odkupiti ne morejo? Z njimi se še slabše postopa, nego z afriškimi sužnji njih gonjači in tolovaji. Ti evropski roparji ne gredó na lov z orožjem v roki, oni se tihotapno plazijo kakor mačke; oni gredó in se plazijo potuhnjeno kakor jaguar na antilopo v afriških ravninah, s prekanjenjem, pregovarjanjem, sladkimi besedami, z obljubami o brezskrbnem življenji, še bolj pa z denarjem, darili. Lopov vzame deklici z izgovorom njene pismene listine, knjižico, da, celó culo z obleko. Dekle naj plaka, prosi in vije roke, nič ne pomaga. Z dijaboličnim usmevom dé ji tak mešetar: „Hočeš iti, pojdi, — pismenih dokazil pa ne dobiš; prijeli te bodo in po odgonstvu poslali domov, ali boš pa lakote poginila. Verjel ti ne bode nihče, — idi, kamor ti je drago!“

In dekle, boječ se povratka domov in sramujé, udá se konečno temu trgovcu, ki postopa z njo, kakor s trgovskim blagom, ni prošnje, ni obupavanje je več ne reši. Popolnoma zbegana in preslepljena nahaja se torej v rokah teh zverin v človeški podobi, od sveta zapuščena, ter postane žrtva neobčutnega — mešetarja.

Neki nemški časopis je nedavno pisal, da bi se temu gnusnemu početju postavila korona, naj se uvedeta v Hamburgu in Bremah vsaj dva semnja za devojke, kakor se to godi v egiptškem mestu Tantah, koji trajajo šest do sedem tednov. In če imamo že vsakoršne javne borze, n. pr. denarne, žitne, borze za prekomorsko, zakaj bi neki židje ne mogli na Dunaji založiti borze za — dekleta? Vsaj njih časopisi skoro vsak dan prinašajo v inseratih kurze in ponudbe „človeškega blaga“.

Mnogo bi se še odpustilo tem predrznim in nesramnim židovskim listom, toda tega jim ne more omikana Evropa in zlasti kristijani odpustiti, da javno ponujajo dekleta — ljudi — v nakup, ker so ustanovljene posebne družbe, da, bazarji . . . . . In da se nahajajo v istini taki bazarji, povedó nam javni inserati v teh listih.

In kdo se peča s to kupčijo na debelo? Židje!

Konečna obravnava v adoviških „prodajalcev duš“, ki se je pričela 14. dan t. m., je strašna žaloigra, polna temnih in gnusnih nadrobnostij. Človeku tesno postaja, čitajoč grozne posameznosti teh zločinskih dogodjajev, ki so se dogajali celih deset let v zapadni Galiciji v tem olikanem stoletji z ljudmi slovanske krvi — reveži so večinoma Poljaki in Slovaki iz zipskega okraja, — in ta kupčija je gnusnejša od suženjstva, koje izvršujejo afriški in azijski lopovi.

Obžalovanja vredna je pa pri tem še ta okoliščina, ker se je tu pojavila v pravi svetlobi ne-

uravnost, podmitenje in korupcija, s katero so se odlikovali državni služabniki, orožništvo in visoki uradniki, ki so bili pomagači galiških lopov. Ta slučaj more ondi resno podkopati in omajati zaupanje v zastopnike javnih institucij, kojim še najbolj treba avtoritete.

Lani so zasledili in prijeli to lopovsko družbo v Galiciji v mestecu Osviečim ter ji zaplenili nad tri milijone v gotovini, družbo, ki je vabila in zapeljevala neskušene kmete, da so se izseljevali v Ameriko. Agenti in vodje te bande bili so sami — židje.

Stanovništvo vsega cesarstva zré radovedno tja k gališkemu mestecu, kjer se vrši te dni ogromna obravnava, ter pričakuje neuprosne, a pravične obsodbe teh gnusnih kupčevalcev z ljudmi, ki so surovo kršili pravičnost in tisoč in tisoč rodbin pahnilo v nesrečo. Vsled preiskave je dokazano, da je ta družba celó 5799 možem omogočila izseljevanje v Ameriko, ki so bili še vojaščini podvrženi, in baš vojaški uradi so odkrili to kupčijo z ljudmi. Vojaški uradi zaznamujejo 3675 vojaških uskokov, koji so se vsi preko Osviečima odpeljali v Ameriko.

Evropa ima še v živem spominu govore kardinala Lavigerie-ja, in si baš te dni podaja roke v zaprečenje suženjstva v Afriki, nasprotno pa v Evropi cvete kupčija z otroci, devojkami in ubogimi kmeti ter se množi najgnusnejše suženjstvo. Razproda se li iz Afrike na leto 500.000 sužnjev do vseh končin, naj sestavijo statistiki številke, koliko tisoč ljudij se potopi v Evropi v gnusnem suženjstvu nenravnosti, poltnosti, razširjene po naturalizmu in materijalizmu, koliko tisoč teh žrtev konča svoje življenje po velikomestnih bolnišnicah?

Znano je, da se po vseh evropskih mestih množi prostitucija, in svet se marno trudi, to rano človeške družbe, koja razjeda mestno družbo, zakrivati ali olepšavati. Ta ules razjeda rodbine, uničuje posamezne. To je mestna kuga, na kojoj se malo ozirajo fiziki, — radi tega se tudi tako množi.

In temu suženjstvu treba prej učiniti konec, nego pozneje. Stoletje naše nazivlje se stoletje omike in svobode, toda tudi polno tme, kojoj ljubita greh in suženjstvo, pogoltujoč nedolžne, brezorožne ljudi, ustvarjene po božji podobi!

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. novembra.

Notranje dežele.

Kardinal-nadškof *grof Schönborn* je v petek obiskal papeževoga nuncija Galimbertija ter mu je pri tej priliki, kakor trdi časopisje, naznanil sklepe zadnje škofovske konferenije.

Namestu odstopivšega kneza *Liechtensteina* kandidujejo štajerski nemški konservativci deželnega poslanca Franca Hagenhoferja.

Celó zmerni „Pester Journal“ priznava enako drugim listom, da se *Tisza* ne bo mogel več dolgo vzdržati. Napominani list piše: Tudi v vladni stranki je mnogo takih, ki razpravljajo vprašanje, ali se bo mogel *Tisza* nasproti ljutim opozicijskim napadom ohraniti. To ni več oni Koloman *Tisza*, kakor je bil še pred letom dnij. Vidi se mu, kakó je opešal, postal vlade truden.

V *ogerskem državnem zboru* je pri računski razpravi poslanec *Csatár* pobijal zvezo z Nemčijo, ker je slednja sovražnica ogerske svinjereje. (Veselosť.) Nemška vlada je namreč prepovedala uvažanje prašičev iz Avstrije. Predsednik ga je strogo pokaral zaradi napadov na *Bismarcka*. *Csatár*, ki se je poprej pisal *Löffelholz*, je konečno dostavil, da ne bo glasoval za proračun tudi zaradi tega, ker Avstrija še ni priznala „dobrega in vrlega *Koburžana*“ ter oprostila Poljske, kar je vzbudilo veliko veselost.

Vnanje države.

Kakor trdi „*Cronaca Nera*“, poslal je papež *Leon XIII.* italijanski kraljici *Margareti* povodom njenega zadnjega rojstvenega dne brzojavno čestitko. — Rimski dopisnik monakovskega lista „*Müchener Fremdenblatt*“ je bajó iz zanesljivega vira izvedel, da bo sv. Stol prevzel razsodništvo irskega vprašanja le tedaj, ako bodete angleška vlada in irski narod ob enem izrekla to željo. Ako ga bodo le Irči naprosili, priporočal bo ustaven boj brez nasilnih sredstev; ako pa Anglija sama, naj brez obotavljanja dovolí pravične zahteve. To sevéda le politični boj zaževa.

Iz *Berolina* se brzojavlja: Tukajšnjim finančnim krogom so iz *Peterburga* došle vesti, ki pravijo, da je zaroka *ruskega* velikega kneza-prestolonaslednika s prusko princesinjo *Margareto* že dognana stvar.

Kardinal *Lavigerie* je belgijskemu kralju kot zaščitniku *protisuženjskega shoda* poslal pismo, v katerem mu v tej zadevi razjasnuje svoje nazore

v treh glavnih točkah: 1. kaj se je dosedaj za ustanovitev protisuženjskega društva sklenilo; 2. kaj je namen temu društvu, in 3. kakó more društvo velesile podpirati v tem plemenitem podjetji. — *Turška* in *perzijska* vlada sta izdelali spomenico, v kateri obe trdite, da se sužnjim bolje godí, nego prostim zamorcem v njihovi domovini, kjer razsajajo krvavi boji; vendar pa *Perzija* dostavlja, da trgovci s sužnji na svojih lovih pobijejo mnogo nedolžnih, zaradi česar se bo pridružila sklepom ostalih držav proti suženjstvu.

Francoski senat je potrdil posojilo 58 milijonov za zgradbo novih oklopníc. *Mornarični minister* je pri tej priliki izjavil, da bo v isti namen tudi prihodnje leto tirjal primerno svoto.

Italijanski liberalci so jako razburjeni, da se je predsednik *Združenih držav* mr. *Harrison* predrznil pri otvorenju *washingtonskega* katoliškega vseučilišča napiti sv. Očetu. „*Diritto*“ mu naravnost svetuje, naj v lastnem interesu ne izživlja prijateljskega civilizovanega (!) naroda. Morda pričakujejo irredentovci celo to, da jih bo *Harrison* prosil odpuščenja?

Španjska vlada je v svoji zadregi naproti zamotanim notranjim razmeram poskusila s skrajnim sredstvom, predložila je zbornici načrt o splošnji volilni pravici. Konservativni poslanci to predlogo odločno pobijajo.

Turški sultan je podpisal iradé, s katerim pomiloščuje vse *Krečane*, ki so se pri zadnji vstaji v kateremkoli oziru zakrivili. Ta določba se pa ne nanaša na osebe, ki so učinile navadna hudodelstva.

Zadnjemu liberalnemu *brazilijanskemu* ministertvu se pripisuje glavna krivda gledé prevrata. „*Brazilijski Boulanger*“ da *Fonseca* je smel nekaznjeno javno rovati zoper prestol. Ko so prevideli, kakó okužena je posadka v prestolnici, tirjal je cesar, da se pokličejo drugi vojaki v *Rio-Janeiro*; toda ministertvo se k temu odločiti ni moglo — hotelo. Tudi se vedno odločneje oporeka uradnim poročilom, da je „vse v popolnem redu“. Brzojavka *madriškega* „*Imparcial*“-a opisuje gibanje prvih dnij v prestolnici: „Množica se gnete po ulicah mimo okrašenih hiš, na katerih se vidijo napisí: „Živela demokratija! Živela republika! Propal cesar, propali prestoli!“ Po vojašnicah se pri kozarcih bratijo meščanje in vojaki. Nekega redarja so umorili ter ga potem po ulicah vlekli. „*Independance belge*“ celó preko *Hamburga* poroča, da se tudi v prestolnici oglašá močna stranka za prognanega kralja. Sinoči tečen so bili bajó že krvavi boji po cestah tega mesta. Ta vest dosedaj sicer še ni potrjena, neverjetna pa nikakor ni, kajti že pred izbruhom vstaje je imela takó zvana „črna straža“ krvave praske z republikanci. Diplomatski zastopniki evropskih držav v *Rio-Janeiru* so zvezo z novo vlado pretrgali; vse občevanje njihovo se bo omejilo na to, da bodo vzdrževali dejanske razmere. Papež *Leon XIII.* je takoj, ko so došle vesti o prevratu, apostolskemu internunciju v *Rio Janeiru*, msgru. *Spelvamiju*, poslal navdilo, v katerem priporoča *brazilijanskemu* svečeništvu, naj se ne vmešava v snovanje novih političnih razmer, ter sploh ogiblje političnih izjav. Škofje in duhovniki naj od nove vlade le to tirjajo, da se jim bo dovolila popolna prostost v izvrševanju stanovskih opravil.

Izvirni dopisi.

Iz *Zagreba*, 20. novembra. V *Zagrebu* bomo imeli volitve v mestno zastopstvo, volilne listine so že objavljene. Človek bi mislil, da se morejo take volitve čisto mirno vršiti, kajti glavna svrha bi morala biti vsaj pri nas le ena, namreč da se izberejo v ta zbor odlični meščani, katerim je stalo le do napredka občine in do nobene druge stvari. Ali žalibože pri nas se ne more vršiti niti najneznačajša stvar brez političnega vpliva, pa tako bode tudi pri teh volitvah politično mnenje odločevalo. Čitateljem „*Slovenčevim*“ je dobro znano iz poprejšnjih dopisov, da je bilo zastopstvo mesta *Zagreba* vedno rodoljubivo ter se ni sedaujej vladi nikdar preveč laskalo, niti s politikó bavilo, razun v dveh slučajih, o katerih sem tudi ob svojem času v „*Slovencu*“ izpregovoril. Ali pri nas je že tako, da te imajo za nasprotnika sedanje vlade, če za-njo javno ne delaš in če se jej ne laskaš. Mnogo občin selskih pa tudi mestnih je že v javnih sejah izbralo si sedanjega bana za častnega meščana ter s tem tudi svojo politično bojo pokazalo, ali zastopstvo glavnega mesta *Hrvatske* tega do sedaj še ni storilo. Vlada vidi v tem nekakšno opozicijsko mišljenje, pa je zavoljo tega v mnogem pogledu celó prečila razvitek mesta. Da doseže svoj cilj, misli pri bodočih volitvah na vsak način s svojimi kandidati prodreti ter si tako tudi v *zagrebškem* mestnem zastopstvu pridobiti večino, ki bode imela pokazati najpoprej lojalnost svojo do sedanjega bana in njegovega zistema v vladanju. Da pa doseže ta smoter, spravila je vse svoje ljudi na noge, da korteširajo za vladine kandidate, kar se ji bode tudi posrečilo v drugem razredu, kajti tukaj odločujejo uradniki, ki so sevéda vsi strogo obvezani po komandi glasovati. Težje

bode v prvem in tretjem razredu, kajti tukaj so merodajni samostalni meščani, ki znajo dobro presoditi, v kakšnih odnošajih se nahaja *Zagreb*, in da bi bilo težko kaj bolje, ko bi tudi vladna stranka prišla v večino, razun tega pa bila še narodna čast izgubljena. Mesto *Zagreb* je že tretje leto brez načelnika, mnogi predmeti, ki so jako velike važnosti niso še dandanes rešeni, pri vsem tem, da se je zastopstvo uklanjalo politiki, ki bi bila protivna vladi.

In kako je z denarnim gospodarstvom mestne občine? Danes je mesto *Zagreb* v svojej upravi popolnoma v rokah vlade in njenih najbolj gorečih privržencev; ne samo, da vlada z ostrim očesom pazi na vsak zaključek mestnega poglavarstva, nego ona celó po svojem poverjeniku, vrhovnemu načelniku nadzira in deloma vodi vso upravo. Pa je li ta uprava kaj boljša nego poprej? Ne samo da ni, nego je mnogo slabša; gospodarstvo občine ne odgovarja niti potrebam niti interesom mesta *Zagreba*. Mesto *Zagreb* ima danes 600.000 gl. dohodka, s to svoto bi se moglo za razvoj mesta mnogo več storiti, nego se danes dela, ko bi le mestno poglavarstvo skupaj z vladinim poverjenikom na mestu bilo. Nekaj je tega zakrivilo samo zastopstvo, ki je ljubemu miru na voljo poglavarstvu in vladi popuščalo, za kar pa ni bilo od protivne stranke niti najmanjše privrženosti, pa tudi od vlade ne. Pred dvema letoma se je ban v saboru izjavil, da gospodarstvo mestne občine ni dobro in da mora vlada pregledavati račune, ter je od tega časa dobila na upravo mestno še večji vpliv. Ali ves ta nadzor vrhovnega načelnika ni nič pomagal, kakor tudi ne popustljivost mestnega zastopstva. Kaj še bo, če pride tudi v mestno zastopstvo vladina večina, ki bode v vsem vlado podpirala? Imajo li se meščani nadjati, da se bode uprava poboljšala, da se bode vlada zavzela za mnoge potrebne investicije? To je po sedanjem izkustvu kaj neverjetno. Glavna svrha vlade je, da pridobi tudi to trdnjavo opozicije, da pripogne svojo glavo tudi glavno mesto *Hrvatske*. Svestni meščani bodo se menda dobro premislili, komu bodo dali glasove, saj so dobro izkušeni, da se za mesto *Zagreb* stori samo toliko, koliko premorejo *Zagrebčani* sami in da je ves napredek lepega mesta pripisati njihovej požrtvovalnosti in domoljubju.

Dnevne novice.

(Zadnja seja deželnega zbora kranjskega) je bila pomenljiva za ves slovenski narod, ako uvažujemo, da je *Ljubljana* duševno središče *Slovencev*, kranjski deželni zbor kažipot občni slovenski politiki. Mož-beseda nam danes narekuje molčečnost, dasi s krvavečim srcem jemljemo na znanje vso grajo in trpká očitanja s strani ožjih naših somišljenikov, ki ne vidijo za kulise, kjer se delajo obračuni za preteklost in proračuni za prihodnost. Solznih očij so „nekateri“ sami sebe zatajili ter se vdali v to, kar v sedanjih razmerah more koristiti slovenski stvari, narodu eminentno katoliškemu, ki si je v borbi stoletij ohranil najdražje svetinje, ki so označene v géslu: vse za vero, dom in cesarja!

Ker bodemov prihodnjih številkah „*con discrezione*“ označili stališče in opravčili svoje postopanje, zadoščaj danes našim somišljenikom nastopno: V dopoldanski seji je deželni zbor dovolil brez ugovora g. deželnemu glavarju namesto dosedanjih 2000 gl. funkcijske doklado 3000 gl. Nato je bila seja pretrgana zaradi volitve deželnega odbora. Po dovršenem dogovoru se je seja zopet pričela okoli 4. ure in volitev deželnega odbora.

Veleposestniki so oddali 10 glasov; od teh 9 za gosp. dr. *Schafferja* in ravno toliko za g. barona *Tauffererja* kot namestnika. Mestni zastopniki so oddali 9 glasov, od teh 7 za g. ces. svetovalca *Ivana Murnika* in jednega za g. župana *P. Grassellija*. Kot namestnik je dobil g. *Srečko Stegnar* 6 glasov, jeden glas g. dr. *I. Tavčar*, dva listka sta bila prazna. Zastopniki kmečkih občin so oddali 16 glasov; od teh je dobil g. dr. *Josip Vošnjak* 14, dva listka sta bila prazna; njegovim namestnikom je bil izvoljen g. *Fran Povše* s 13 glasovi. Celi zbor je oddal 35 glasov, od teh je dobil 31 glasov g. *Oton Detela*; kot namestnik njegov je dobil g. *Janko Kersnik* 33 glasov.

(Deželni zbor kranjski) je v zadnji seji dovolil za pouk, omiko in dobrodelne namene naslednje podpore: *Dunajskemu „Studenten-Krankenverein“* 100 gl., podpornemu društvu slovenskih študentov

na Dunaji 200 gold., v Gradci 200 gold., „Assylvereinu“ dunajske univerze 50 gld., podpornemu društvu na filozofični fakulteti dunajski 20 gld., na poljedelski vinski šoli 30 gld., onemu na rudarski akademiji v Ljubnem 20 gld., gimnazijskim podpornim društvom v Novem mestu 250 gld., v Kočevji 100 gld., v Kranji 25 gld., podpornemu društvu na obrtni šoli v Kočevji 250 gld., slikarjem Grmu 150 gld., Gvajcu 100 gld., Šubicu 150 gld., kiparju Ruppetu 100 gld., konservatoristu Hubadu 200 gld., učencu operne šole Trtniku 100 gld., konservatoristinji Karingerjevi 150 gld., pedagogičnemu društvu na Krškem 100 gld., „Narodni šoli“ 200 gld., „Rudečemu križu“ 100 gld., muzejalnemu društvu 400 gld., dramatičnemu društvu 2000 gld., Ciril-Methodovemu društvu 1000 gld., „Glasbeni Matici“ 500 gld., filharmoničnemu društvu 300 gld., dijaški kuhinji v Ljubljani 100 gld., msgr. Jeranu za revne dijake 150 gld., bolniškemu in podpornemu društvu pomočnih uradnikov 100 gld., suplentu na grmski šoli Štuparju podporo 100 gld., za pouk gluhtonemih deklic v Smihelu 200 gld., za pouk v ženskih ročnik delih ravno tam 100 gld., vsega skupaj za podpore 7545 gld.

(Koroški deželni zbor) je imel v soboto zadnjo sejo, v kateri je z ozirom na petico mestne občine celovške sklenil: Deželnemu odboru se naroča, naj v dogovoru z deželnimi odbori ob Rudolfovi železnici ležečih dežel dela na to, da se ta železnica kot druga, popolnoma samostojna proga do Trsta izdela od Celovca skozi Rožno dolino in Karavanke do državne železnice Divača-Herpelje-Trst.

(Katoliškega rokodelskega društva) udje so sinoči pod vodstvom svojega predsednika prečast. g. prof. Gnjezde napravili prijetno domačo veselico, h kateri se je nabrala polna dvorana občinstva. Društveni pevci so razveseljevali poslušalce z lepim petjem; igrala se je igra „Pravda“, pri kateri so igralci v občno zadovoljnost prav vrlo igrali svoje vloge. Igrali sledila je tombola, katere se je s posebno vnevo udeleževala obilno zbrana mladina. — Društvena dvorana je bila okrašena z novo lepo podobo, ki predstavlja „Sveto družino“, h kateri se je zatekal popotni rokodelc; naslikal jo je čast. g. H. Dejak Vrhpoljski. Slika je kakor nalašč za hišo rokodelske družbe in dela čast predsedniku in umetniku. — Govorile so se tudi razne napitnice, resne in šaljive; med drugimi je omenjal tudi eden izmed družtenih udov, da bi društvo še mnogo lepše se razvijalo, ko bi se ga pred vsem oklenili še mnogi drugi pomočniki, mojstri, kateri še niso pri društvu, in ko bi se pri raznih društvenih besedah zbirali tudi duhovniki v obilnejšem številu ter ude z navzočnostjo in besedo svojo vneli in potrjevali v prepričanji, da je tudi danes čast za rokodelca, ako je ud katoliških družb, posebno katoliških rokodelskih društev.

(Na Selu) so včerajšnje nedeljo obhajali v karmeličanskem samostanu kaj slovesno god svetega Janeza od Križa, obnovitelja prejšnjega ostrega karmelskega reda. Dopoludne je daroval sv. mašo mil. prelat dr. A. Čebašek, popoldne imel je pridigo in slovesne pete litanije velečast. g. semeniški spirital. Naj ta hiša miru in zadovoljnosti, hiša Križa vedno lepše in lepše prospava ter uči sedanji nemirni, nezadovoljni svet ljubezni do Križa!

(Slovensko vsenčilišče v bodočnosti.) Včerajšnja „N. Fr. Presse“ tako zasukava resolucijo g. poslanca Svetca v zadnji seji dež. zbora o višjih slovenskih gimnazijah. Ob enem imenovano židovsko-liberalno glasilo sramoti slovensko slovstvo. Naše prepričanje je, da mora priti čas, ko bode moral vsak sodniški pristav in vsak gimnazijski profesor več biti našemu jeziku. To zahteva pravičnost. „Sed moderata durant.“

(Nesreči.) Iz Črnomlja se nam poroča: Dne 21. t. m. zjutraj je Marija Malerč v Vidoših nad Dobljčami pekla kruh ter ob enem sušila konoplje na peči, da bi jih trla. Ko stopi v hišo, bile so konoplje v ognju. Hitro jih potegne, da bi ogenj udušila. Pri tej priliki se ji užge obleka ter v plamenu skoči iz hiše. Ljudje prihiteli ter ji gorečo obleko trgajo z života. Nesrečna žena je bila tako opečena, da je isti dan popoldne prejemši svete zakramente za umirajoče umrla v strašnih bolečinah. Zapustila je pet nedoraslih otrok; mož njen je v Ameriki, kjer si je pri delu pohabil roko, da ni za delo. Ubogi otroci! — Dne 22. t. m. je šla Jera Črne s Stročnega vrha steljo žet pod Sv. Križ. Pri ogaji, katerega so užgali zaradi mraza, zanetila si je obleko. Predno so ji ljudje prišli na pomoč, zgorela je na nji skoraj že vsa obleka. Jedno uro pozneje je bila previdena s sv. zakramenti za umirajoče. Ženska je strašno opečena ter trpi grozne bolečine, v katerih bode skoraj gotovo umrla.

Raznoterosti.

— Washingtonskemu katoliškemu vseučilišču je trentonski škof O'Farrel 2000 dragocenih del za knjižnico podaril.

— Obravnava v Vadovicah. Pravosodnje ministerstvo je odredilo, da bodo porotniki pri tej obravnavi imeli na dan odškodnine po 3 gld.

— Volapük. Zadnja številka osrednjega volapükškega lista pravi, da je dosedaj nad tristo redno prijavljenih trgovskih tvrdk, ki dopisujejo v tem svetovnem jeziku, in sicer 159 nemških, 66 francoskih, 30 avstro-ogerskih, 23 ruskih, 14 italijanskih in 9 ameriških. Te tvrdke vsprejemajo v svoje pisarne le take uradnike, ki znajo volapük.

— Velik požar je bil dne 11. t. m. v Bombaji. Škoda znaša do 1,700.000 rupij. (à 96 kr. a. v.)

Telegrami.

Dunaj, 24. novembra. Povodom obravnave kazenskega odseka tukaj bivajoči člani Hohenwartovega kluba izjavljajo, da je malo upanja za spojenje Liechtensteinovega kluba s Hohenwartovim. Menda bo grof Brandis vodstvo Liechtensteinovega kluba prevzel, da v njem ohrani gornjeavstrijske klerikalce.

Linc, 25. novembra. Oče trgovskega ministra, Kristijan marquis Baquehem, je umrl.

Reka, 25. novembra. Obede, kateri je na čast nemškemu mornaričnemu oddelku priredil gubernator, udeležili so se admiral Hollmann, vojvoda Meklenburški, visoki avstrijski častniki in načelniki civilnih oblastev. Gubernator je nemškemu cesarju napil, navajajoč vzvišeni nalog, kateri je nemški vladar prevzel v ohranitev evropskega miru. Hollmann je odgovoril, da ima letos že drugi pot pri-

ložnost na Reki naglašati čute, katere goji nemški narod za avstrijskega cesarja.

Rio Janeiro, 24. novembra. Vse provincije so se brez upora in ugovora republikanski vladi udale. Nadškof je republikanski vladi danes dal blagoslov.

Umrli so:

20. novembra. Marija Varšek, mizarjeva hči, 3 mesece, sv. Petra cesta 60, atrofie.

22. novembra. Ivan Sršen, železniškega sprevodnika sin, 18 mes., Poljske ulice 6, laryngitis crouposa.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v inč
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
23	7. u. zjut.	749.9	-0.2	sl. zap.	oblačno	0-00
	2. u. pop.	748.6	1.0	sl. svzh.	"	
	9. u. zveč.	748.2	-0.4	"	"	
24	7. u. zjut.	747.5	-1.6	sl. szap	oblačno	0-00
	2. u. pop.	745.2	-1.2	sl. svzh.	"	
	9. u. zveč.	743.8	-2.3	brezv.	"	

Srednja temperatura obeh dni 0.1° in -1.7° za 2.8° in 4.6° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

22. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gld. 40 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 "	85 " 60 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 " 80 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 75 "
Akcije avstr.-ogerske banke	920 " " "
Kreditne akcije	312 " 75 "
London	118 " 05 "
Srebro	" " " "
Francoski napoleond.	9 " 40 "
Cesarski cekini	5 " 64 "
Nemške marke	58 " " "

Osem svetinj!

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orhestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, ariston, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessairs za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik,

(30-17)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Geniki franco in zastoj.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnatne barve v ploščevinastih puščah (Bleibbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (17)

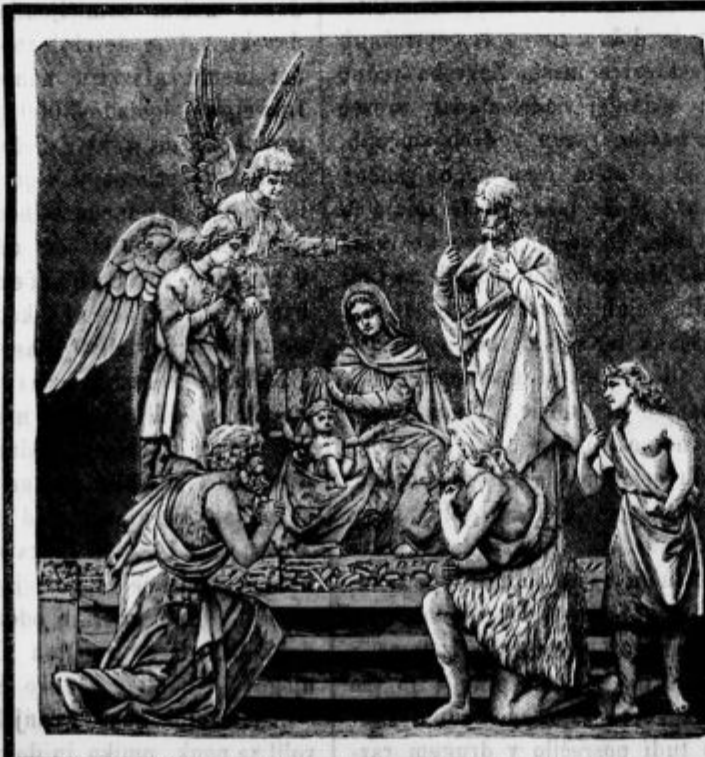
Cenike na zahtevanje.

Tuji.

22. novembra.

Pri **Mattcu**: Schiek, Leko in Ivankovič, trgovci, z Dunaja, — pl. Bogarty iz Gorice.

Pri **Stonu**: Hahn, Novak, Kulca, Jellačič, trgovci, z Dunaja. — Stusche, okr. sodnik, iz Kočevja.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Zlat zasl. križec 1873. Zlata svetinja London 1884. Zlata svetinja Heb 1881. Zlata svetinja Pariz 1878. Razsođnik dunajske razstave 1873. Srebrna svetinja Pariz 1878. Bronasta svetinja Pariz 1878. Srebrna svetinja Trst 1882. Papeževa svetinja 1888.

Zasobnoobrtna strokovna šola v Gröden-u, Tirolsko,

v lastni hiši akad. kiparja

FERDINANDA DEMETZ-A,

posestnika zlatega zaslužnega križca, priporoča se kot zavod, ki v Gröden-u samostojno izdeluje verski in umetnijski izvršenih

jaslic, soh svetnikov, križevih potov, altarjev, prižnic

iz lesa, po vsakem zlogu in vsakem mojstru, priprosto in bogato izgotovljeno, sploh za vse, kar spada v to stroko, po nizkih cenah.

Jaslice iz lesa, visokost osov 60 cm, lepo v več barvah, osoba po 20 gl.

Sostava in število osov prepušča p. n. naročnikom samim.

Duh, smer in tehnika, s katerimi že več let deluje ta v Gröden-u edini zavod, priznani so že davno in odlična njegova dela pričujejo o umetnijski zmožnosti. (2-2)

Proračuni se na zahtevanje radovoljno razpošiljajo.

Jamčim za popolno zadovoljenje gled. izvršitve in nepohabljeni prejem. — Neugajajoče vzamem tekom 12 dni na lastne troške nazaj.